

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 6 listopada 1922 r.

**w przedmiocie zmiany (ustawy) statutu Banku
Ziemiańskiego w Warszawie.**Na mocy art. 1 ustawy z 30 lipca 1921 r. (Dz.
U. R. P. № 75 poz. 512) zarządza się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się zmiany Statutu Banku Ziemiańskiego w Warszawie uchwalone na ogólnym zebraniu władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, odbytem w dniu 30 sierpnia 1922 r. na zasadzie których wyszczególnione poniżej paragrafy statutu Banku Ziemiańskiego w Warszawie otrzymają brzmienie następujące:

§ 1. „Założony w 1916 r. przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie Bank Ziemiański ma siedzibę zarządu w Warszawie, a terenem jego działalności jest całe Państwo Polskie.

Bankowi służy prawo zakładania oddziałów i agentur tam, gdzie to zarząd banku uzna za stosowne. W tym celu bank ma prawo nabywać nieruchomości i obciążać je hipotecznie. Na założenie nowego oddziału lub agentury winno być uzyskane zezwolenie Ministerstwa Skarbu”.

§ 2. „Kapitał zakładowy Banku Ziemiańskiego wynosi pięćset milionów marek, którą to sumę Bank Ziemiański otrzymał od Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego na warunkach w § 12 określonych.

W razie upadłości banku wierzyciele mają pierwszeństwo do całego majątku Banku i Towarzystwo Kredytowe Ziemskie ma jedynie prawo do reszty kapitału zakładowego, pozostałej po zaspokojeniu wierzycieli.

Poza kapitałem udzielonym na założenie banku, Towarzystwo Kredytowe Ziemskie nie odpowiada za zobowiązania Banku Ziemiańskiego”.

§ 3. „Główne zadanie banku polega na dostarczaniu rolnikom Państwa Polskiego kredytu. Pożyczki więc mogą być udzielane przedewszystkiem samodzielnym rolnikom, fundacjom posiadającym własności ziemskie, lub związkom i stowarzyszeniom rolniczym oraz przemysłowo-rolnym, które jednak prawa osób prawnych posiadać winny.

Prócz tego bank ma prawo:

- a) kupować i sprzedawać papiery wartościowe z polecenia osób trzecich;
- b) przyjmować wkłady pieniężne;

- c) udzielać kredytów, otwierając rachunki bieżące zabezpieczone papierami procentowymi i ewikcją hipoteczną (on call) (§ 10);
- d) inkasować pieniądze na rachunek osób trzecich i otwierając giroconto;
- e) podejmować się pośrednictwem wszelkiego rodzaju w zakresie spraw ziemskich;
- f) przyjmować otwarte lub zapieczone depozyty;
- g) dyskontować weksle i redyskontować przy zachowaniu przepisów w §§ 5 do 7 wskazanych;
- h) konwertować pożyczki hipoteczne;
- i) przyjmować poręczenia i składać kaucje do władz rządowych za osoby trzecie, przy zapewnieniu dostatecznego zabezpieczenia (§ 7);
- j) zużytkować wolne fundusze zgodnie z orzeczeniem rady banku:
 - 1) przez kupno papierów procentowych o dochodzie stałym,
 - 2) przez wkłady w bankach i domach bankowych,
 - 3) przez udzielanie pożyczek Państwu, gminom i osobom prawnym; przejmowanie tego rodzaju operacji i uczestniczenie w nich; otwieranie sposobem komisji zapisów (subskrypcji) na pożyczki publiczne, akcje, udziały, obligacje, listy zastawne i inne papiery; zakładanie i organizowanie przedsiębiorstw gospodarczych; tworzenie z nich spółek akcyjnych i innych; uczestniczenie w przedsiębiorstwach, związanych z rolnictwem; wydawanie poręczeń i gwarancji;
- k) wydawać pożyczki na zastaw polis ubezpieczenia na życie".

§ 5. „Jako wystarczające zabezpieczenie udzielanego kredytu będą uważane:

- a) zastaw papierów procentowych:
 - 1) $4\frac{1}{2}$ i 4% listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, obliczanych w wysokości 90% kursu giełdowego w dniu zaciągnięcia pożyczki. Jeżeli nie będzie urzędowego oznaczenia kursu giełdowego, wtedy $4\frac{1}{2}\%$ listy zastawne będą obliczane w wysokości nieprzenoszącej 80% , a 4% listy zastawne nieprzenoszącej 70% ich wartości nominalnej.
 - 2) 5% i $4\frac{1}{2}\%$ listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy, oraz obligacji m. Warszawy, obliczanych najwyżej w wysokości 80% kursu giełdowego w dniu zaciągnięcia pożyczki. Jeżeli nie będzie urzędowego oznaczenia kursu giełdowego, wtedy 5% listy zastawne będą obliczane w wysokości nieprzenoszącej 70% , $4\frac{1}{2}\%$ w wysokości 55% , wreszcie obligacje miasta Warszawy w wysokości 80% ich wartości nominalnej.
 - 3) pożyczek państwowych i komunalnych, oraz listów zastawnych ziemskich notowanych na giełdzie, jak również obligacji kolejowych i przemysłowych oraz akcji. Powyższe papiery wartościowe będą obli-

czane po określonym przez Radę Banku Ziemiańskiego kursie, któryby gwarantował bezpieczeństwo przyznanej pożyczki.

Jeżeli w ciągu trwania pożyczki kurs zastawu spadnie wtedy—na żądanie Banku Ziemiańskiego—zastawiający obowiązany jest w ciągu tygodnia początkowe zabezpieczenie przywrócić do dawnego stanu w ten sposób, że podług wyboru Banku Ziemiańskiego, albo dokona odpowiedniej spłaty pożyczki, albo też zastaw do pierwotnego stosunku podniesie. W przeciwnym razie Bank Ziemiański ma prawo, stosownie do § 10 Statutu, pokryć swą należność z sumy zastawu.

- b) hipoteczne zabezpieczenie czystym wpisem lub kaucje hipoteczne na gruntach obciążonych pożyczką Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego do wysokości $\frac{5}{8}$ szacunku Towarzystwa; rada Banku Ziemiańskiego ma jednak prawo obniżyć powyższą granicę bezpieczeństwa do $\frac{3}{8}$ szacunku. Na grunta nieobciążone pożyczką Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego pożyczka banku może być wydana tylko zgodnie z postanowieniem rady, która określi maksimum pożyczki w stosunku do jednej morgi.
- c) hipoteczna kaucja na nieruchomościach miejskich w wysokości nieprzewyższającej $\frac{2}{3}$ szacunku Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń od ognia, lub w wysokości nieprzewyższającej $\frac{2}{3}$ szacunku Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy;
- d) weksle, odpowiadające wymaganiom centralnej instytucji emisyjnej".

§ 12. „Z osiągniętego czystego zysku będzie przede wszystkim potrącone 5% na fundusz rezerwowy, a następnie wypłacone Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu 5% od kapitału zakładowego, jako oprocentowanie tegoż kapitału. Pozostała reszta czystego zysku będzie w połowie przelewana do funduszu rezerwowego banku aż do czasu uzupełnienia tego funduszu do 15% kapitału zakładowego banku, w drugiej zaś połowie będzie przelewana do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Gdy fundusz rezerwowy wynosić już będzie 15% kapitału zakładowego, to $\frac{1}{4}$ część czystego zysku, pozostałego po potrąceniu 5% na fundusz rezerwowy i procentu dla Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego od kapitału zakładowego, przelewana będzie do funduszu rezerwowego banku, pozostałe zaś $\frac{3}{4}$ przelewane będą do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego”.

§ 14. „Bank Ziemiański jest zarządzany i reprezentowany przez zarząd, złożony z 3 do 4 członków, z których co najmniej dwóch jest wybieranych na lat 4 przez ogólne zebranie władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z pośród jego członków. Połowa z wybranych ustępuje po 2 latach. Ponowny wybór jest dozwolony. Pozostali członkowie zarządu zgodnie z § 15 statutu są powoływani przez radę banku.

Dla ważności postanowień, obowiązujących Bank Ziemiański, potrzebna jest i wystarczająca piśmienna lub ustna zgoda 2 członków zarządu.

Zarząd obowiązany jest załatwiać sprawy Banku Ziemiańskiego zgodnie z niniejszym statutem i zatwierdzonymi przez radę instrukcjami i jest odpowiedzialny przed Bankiem Ziemiańskim za niestosowanie się do tych przepisów.

Nazewnątrz jednak zarząd Banku Ziemiańskiego występuje we wszystkich sprawach z nieograniczoną władzą, nawet w tych, załatwienie których mogłoby wymagać specjalnego pełnomocnictwa".

§ 15. „Rada Banku Ziemiańskiego składa się z 8 do 12 członków, wybranych przez ogólne zebranie władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego na lat 4, z których po upływie pierwszych 2 lat połowa członków rady wychodzi z urzędowania przez losowanie.

Ogólne zebranie może wybrać $\frac{1}{4}$ członków rady z poza swego grona. Wybór odbywa się co 2 lata, ponowny wybór jest dozwolony. Do ważności uchwał potrzebna jest obecność przynajmniej 5 członków Rady.

Rada ma prawo:

- 1) nadzorować całą działalność Banku Ziemiańskiego;
- 2) naznaczać i odwoływać tych członków zarządu, którzy nie są wybrani przez ogólne zebranie władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (§ 14 Statutu) i zawierać z nimi umowy;
- 3) wydawać ogólne instrukcje dla zarządu i decydować we wszystkich sprawach, które podług niniejszego statutu wymagają decyzji rady;
- 4) sprawdzać i zatwierdzać bilans i rachunek zysków i strat;
- 5) wybierać prezesa rady i prezesa zarządu. Rada przy wykonywaniu powyższych czynności powinna ściśle dbać o całość i bezpieczeństwo powierzonych bankowi funduszy i w tym celu stosować się do ogólnych dyrektyw, wydanych przez władze Towarzystwa w rozwinięciu niniejszego statutu".

§ 16. „Decyzje, dotyczące zmiany niniejszego statutu, lub likwidacji Banku Ziemiańskiego, powinny być zatwierdzone przez ogólne zebranie władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

W razie likwidacji Banku Ziemiańskiego, przechodzi cały jego majątek, pozostały po uregulowaniu wszelkich zobowiązań, na własność i wyłączne rozporządzenie Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego".

§ 17. „Prezes komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego odbywa lub zarządza rewizję rachunkowości i kas Banku Ziemiańskiego".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów: *Juljan Nowak*

Minister Skarbu: *Jastrzębski*
